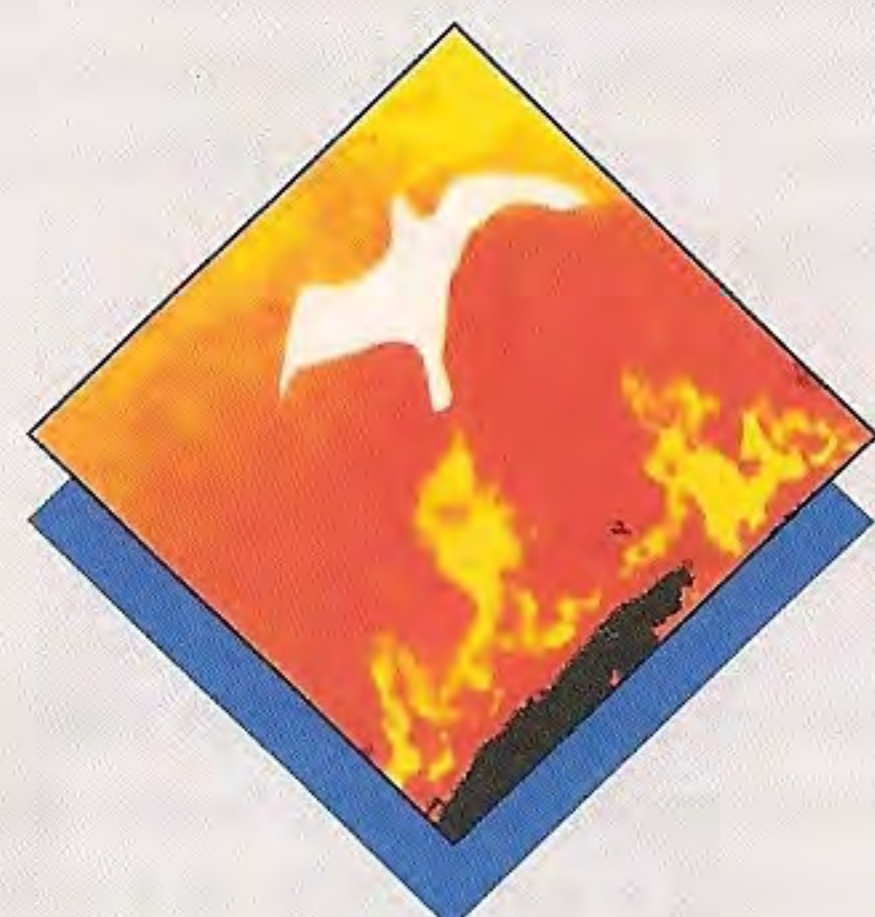

SLOVENIJA PROTI RAKU

Zdravstveno vzgojni program
Zveze slovenskih društev za boj proti raku

**MOŠKI,
STORITE KAJ ZA SVOJE ZDRAVJE
PREGLEDUJTE SI MODA**

ZVEZA SLOVENSkih DRUŠTEV ZA BOJ PROTI RAKU

Pogostost raka na modih

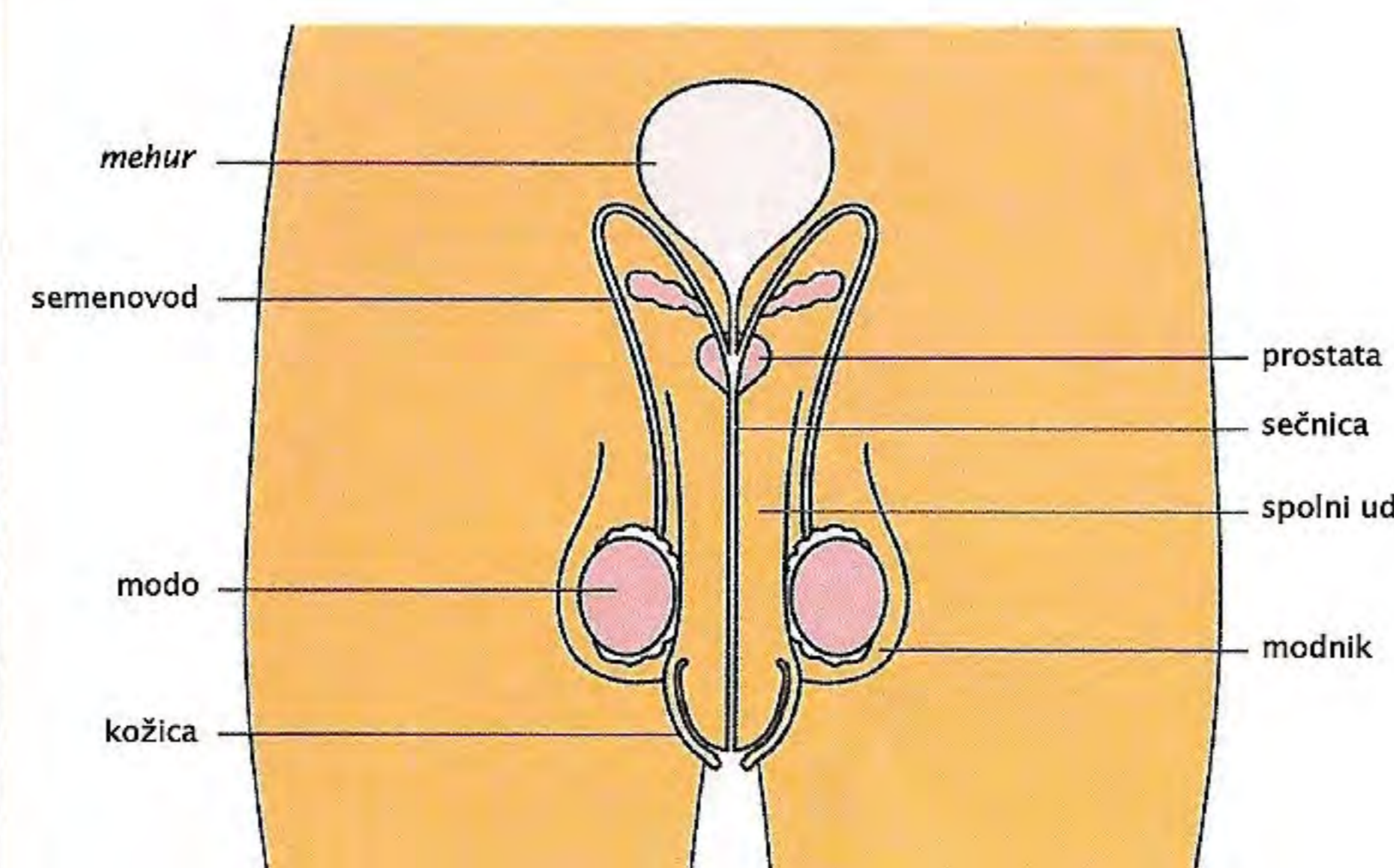
Rak na modih je redka bolezen. Njen delež med vsemi raki pri moških je 2-odstoten, kar za Slovenijo pomeni, da za rakom na modih na novo zboli okrog 100 moških na leto. Zbolevnost v zadnjih letih narašča. Najpogosteje zbolevajo moški med 20. in 40. letom starosti, pogosteje tisti, ki so imeli v otroštvu razvojno napako - nespuščenost moda.

Zelo spodbudno je, da je bolezen popolnoma ozdravljiva, če je le odkrita dovolj zgodaj. Pri tem lahko zdravnikom pomaga le vsak moški sam. Z zloženko vas želimo poučiti o pomenu zgodnjega odkrivanja raka na modih.

Oblika in delovanje mod

Modi sta parni žlezi, v katerih nastajajo moške spolne celice semenčice in moški spolni hormon testosteron. Podobni sta golobjemu jajcu. Ležita v kožni vreči, ki ji pravimo modnik ali mošnja. Modo sestavljajo številni kanalčki, v katerih nastajajo semenčice. Kanalčki se združujejo v nadmodek, iz katerega vodi semenovod v sečnico, ki je v spolnem udu (penisu) nato skupno izvodilo za spolovila in izločala. Nadmodek leži tesno ob modu, na otip je podoben grobo vozličasti vrvice in ga je treba razlikovati od moda.

Moški spolni organi - pogled od spredaj

**MOŠKI, STORITE KAJ ZA SVOJE ZDRAVJE
PREGLEDUJTE SI MODA**

Postopek samopregledovanja mod

Najprimernejše je, da si moda pregledate med toplo kopeljo, po njej ali po prhanju. Takrat je koža na modih voljna, mehka in primerna za otipanje struktur pod njo. Pri tem uporabljajte obe roki in obe modi pregledajte po enakem postopku:

- Z obema rokama primite mošnjo in z nežnim otipom s palcem, kazalcem in sredincem obeh rok pretipajte eno, nato še drugo modo.
- Najprej zatipajte nadmodek, ki je mehka, na dotik rahlo občutljiva vozličasta struktura nad modom in ob njem.
- Nato poiščite semenovod, ki izhaja iz nadmodka in poteka za modom v sečnico. Čutite ga kot trdno, čvrsto in gladko cevko.
- Na koncu pregledajte še samo modo. Biti mora gladko, brez oteklin ali zatrdlin. Včasih se lahko na površini zatipa kot proso velika zatrdlina, ki pa ni bolezenski znak. Sumljiva je le vsaka zatrdlina v globini samega moda, ne glede na velikost ali položaj. Zatrdlina ali oteklina se najpogosteje pojavi na sprednji strani moda.
- Če zatipate spremembo, ki je ob zadnjem pregledu niste zaznali, se čim prej posvetujte s svojim osebnim zdravnikom.

**MOŠKI, STORITE KAJ ZA SVOJE ZDRAVJE
PREGLEDUJTE SI MODA**

Motnja v razvoju mod

Moška spolna žleza, levi in desni modo, se pri plodu razvijata v trebušni votlini. Do rojstva se skozi dimeljski kanal spustita v modnik (mošnjo), le redko pa eno ali obe zastaneta v trebušni votlini ali dimeljskem kanalu. Ta razvojna napaka se da z operacijo popraviti že v zgodnjem otroštvu.

Nespuščeno modo je lahko vzrok za slabšo oploditveno sposobnost in eden od nevarnostnih dejavnikov za nastanek raka mod.

Znaki, ki opozarjajo na bolezen mod

- vsako postopno ali nenadno povečanje ali zmanjšanje enega moda
- boleča ali neboleča zatrdlina oz. oteklina v katerem koli predelu moda
- občutek teže v mošnji
- boleč in nelagodni občutek v mošnji ali spodnjem delu trebuha
- povečani in boleči dojkji (pri hormonsko aktivnih tumorjih na modih)

Največkrat so ti znaki posledica poškodb, lokalnega draženja (pri kolesarjenju), čezmernega fizičnega napora, lokalnega vnetja ali nabiranja tekočine med ovojnicama mod. Če ne minejo v nekaj dneh, morate nujno po nasvet k svojemu osebnemu zdravniku, saj vztrajanje znakov lahko opozarja na resnejše stanje, tudi na rakavo spremembo. Pri sumu na tumor sta nujna obisk pri specialistu in preprosta, neboleča preiskava - pregled mod z ultrazvokom.

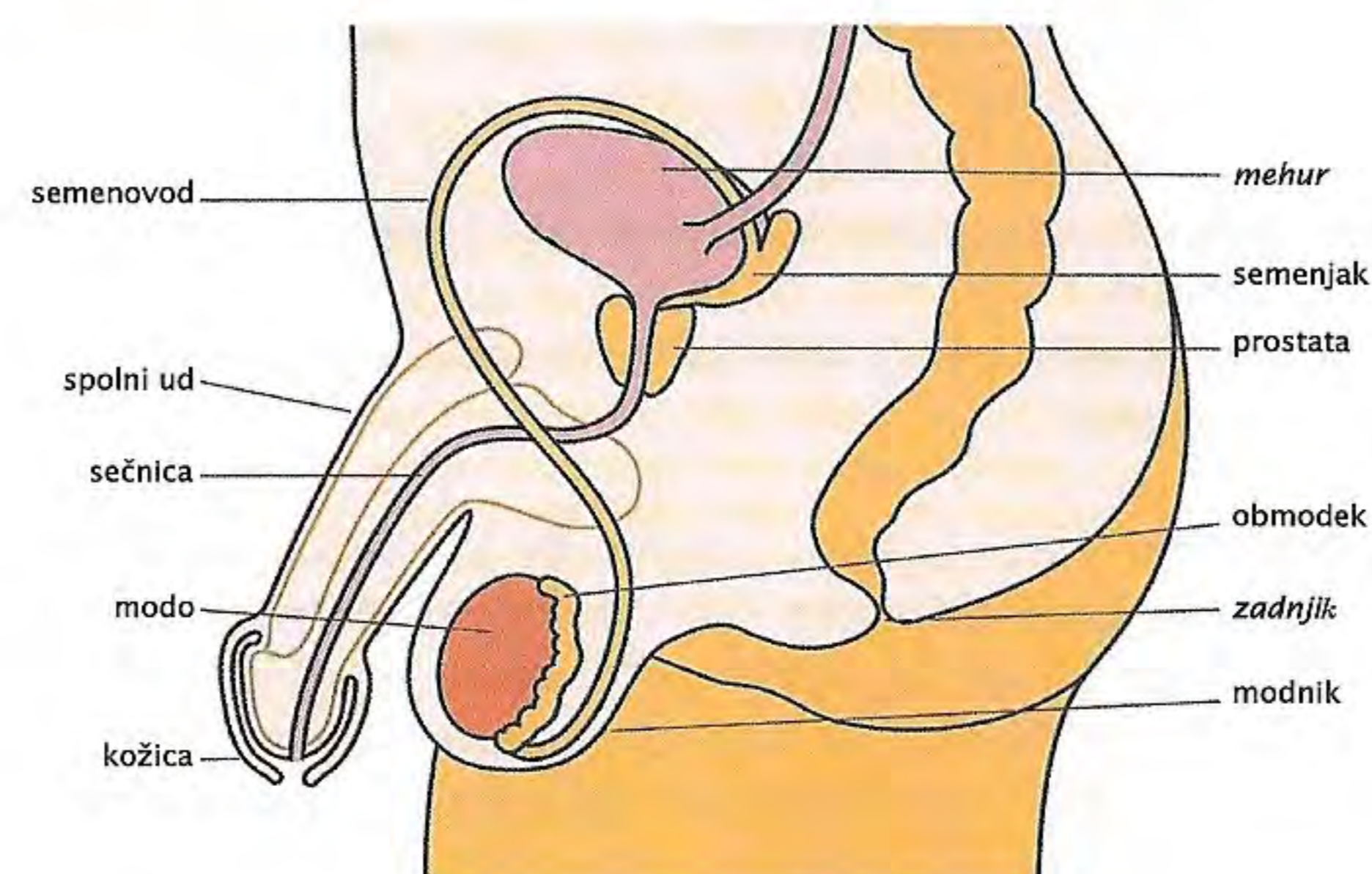
Raka na modih je mogoče ozdraviti

Največkrat je zdravljenje kombinirano: kirurški poseg, kemoterapija in radioterapija. Možnost ozdravitve je večja, če je bolezen zgodaj odkrita.

Kaj lahko sami naredite za zgodnje odkritje bolezni

Priporočamo vam, da si redno enkrat mesečno pregledujete moda. Najbolje je, da si za samopregledovanje izberete vedno isti dan meseca. Le z rednim samopregledovanjem boste lahko spoznali normalno obliko in strukturo svojih mod ter hitro prepoznali morebitne spremembe v njih.

Moški spolni organi - pogled od strani

Izdala in založila **Zveza slovenskih društev za boj proti raku**

Uredniški odbor: prof. dr. Borut Štabuc, dr. med., prof. dr. Maja Primic Žakelj, dr. med., Fani Čeh, univ. dipl. org.

Besedilo: Vzgojnoizobraževalna komisija Zveze in strokovnjaki Onkološkega inštituta

Tisk: Tiskarna Atlantik d.o.o., Ljubljana

Tiskano: 130.000 izv., ponatis 25.000 izv., Ljubljana, 2010

Izid zloženke so omogočili: FIHO, Ministrstvo za zdravje RS, ZZS.

ZVEZA SLOVENSКИH DRUŠTEV ZA BOJ PROTI RAKU Zaloška 2, 1000 LJUBLJANA

POSAVSKO IN OBSOTELJSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
8250 Brežice, Splošna bolnišnica Brežice, Černelčeva 15

DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU REGIJE CELJE
3000 Celje, Ipavčeva 18

OBALNO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
6000 Koper, Jurčičeva 2

GORENJSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
4000 Kranj, Gosposvetska 12

LJUBLJANSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
1000 Ljubljana, Zaloška 2

DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU ŠTAJERSKE-MARIBOR
2000 Maribor, Partizanska ul. 12/I.

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU MURSKA SOBOTA
9000 Murska Sobota, Ul. arh. Novaka 2 b

SEVERNO PRIMORSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
5000 Nova Gorica, Rejčeva 4

DOLENJSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
8000 Novo mesto, Rozmanova ul. 30

KOROŠKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
2390 Ravne na Koroškem, Ob Suhi 11

DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU VELENJE
3320 Velenje, Vodnikova 1

ZVEZA SLOVENSКИH DRUŠTEV ZA BOJ PROTI RAKU

MOŠKI, STORITE KAJ ZA SVOJE ZDRAVJE
PREGLEDUJTE SI MODA

MOŠKI, STORITE KAJ ZA SVOJE ZDRAVJE
PREGLEDUJTE SI MODA